

Database for the European Charter for Regional or Minority Languages

DANISH TRANSLATION OF THE CHARTER

European Charter for Regional or Minority Languages¹

Preamble

The member States of the Council of Europe signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members, particularly for the purpose of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage;

Considering that the protection of the historical regional or minority languages of Europe, some of which are in danger of eventual extinction, contributes to the maintenance and development of Europe's cultural wealth and traditions;

Considering that the right to use a regional or minority language in private and public life is an inalienable right conforming to the principles embodied in the United Nations International Covenant on Civil and Political Rights, and according to the spirit of the Council of Europe Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms;

Having regard to the work carried out within the CSCE and in particular to the Helsinki Final Act of 1975 and the document of the Copenhagen Meeting of 1990;

Stressing the value of interculturalism and multilingualism and considering that the protection and encouragement of regional or minority languages should not be to the detriment of the official languages and the need to learn them;

Realising that the protection and promotion of regional or minority languages in the different countries and regions of Europe represent an important contribution to the building of a Europe based on the principles of democracy and cultural diversity within the framework of national sovereignty and territorial integrity;

Taking into consideration the specific conditions and historical traditions in the different regions of the European States,

Have agreed as follows:

Den europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog¹

Præambel

Undertegnede medlemsstater af Europarådet,

som tager i betragtning, at Europarådets formål er at tilvejebringe en nærmere forening mellem dets medlemmer, navnlig med henblik på at sikre og virkeliggøre de idealer og principper, som er deres fælles arvelod;

som tager i betragtning, at beskyttelsen af Europas historiske regionale sprog eller mindretalssprog, hvoraf nogle er i fare for at forsvinde helt, bidrager til at opretholde og udvikle Europas kulturværdier og -traditioner;

som tager i betragtning, at retten til at bruge et regionalt sprog eller mindretalssprog privat og offentligt er en umistelig ret, der er i overensstemmelse med grundsætningerne i De Forenede Nationers internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder og i den ånd, hvori Europarådets konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder er skrevet;

som tager hensyn til det arbejde, der er udført inden for rammerne af CSCE, herunder navnlig til Helsingfors-slutakten fra 1975 og dokumentet fra København-mødet i 1990;

som understreger værdien af et interkulturelt og flersproget samfund og tager i betragtning, at foranstaltninger til at beskytte og fremme regionale sprog eller mindretalssprog ikke må ske på bekostning af de officielle sprog og behovet for at lære dem;

som indser, at foranstaltninger til at beskytte og fremme regionale sprog eller mindretalssprog i Europas forskellige lande og regioner udgør et vigtigt bidrag til opbygningen af et Europa, der er baseret på grundsætningerne om demokrati og kulturel mangfoldighed inden for rammerne af national suverænitet og territorial integritet;

som tager hensyn til de særlige forhold og historiske traditioner i de europæiske staters forskellige regioner,

er blevet enige om følgende:

¹ CETS no. 148. The convention was adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 25 June 1992 and opened for signature on 5 November 1992 in Strasbourg. It entered into force on 1 March 1998, according to article 19. Authentic texts: English and French. See also *United Nations Treaty Series* vol. 2044, p. 575, reg. no. 35358.

¹ Official translation. Available on the site of the Folketinget (the Danish Parliament): [http://www.ft.dk/Samling/19991/](http://www.ft.dk/Samling/19991/beslutningsforslag_som_fremsat/B50.htm) beslutningsforslag_som_fremsat/B50.htm.

**PART I
GENERAL PROVISIONS**

Article 1 – Definitions

For the purposes of this Charter:

- a “regional or minority languages” means languages that are:
  - i traditionally used within a given territory of a State by nationals of that State who form a group numerically smaller than the rest of the State’s population; and
  - ii different from the official language(s) of that State;
it does not include either dialects of the official language(s) of the State or the languages of migrants;
- b “territory in which the regional or minority language is used” means the geographical area in which the said language is the mode of expression of a number of people justifying the adoption of the various protective and promotional measures provided for in this Charter;
- c “non-territorial languages” means languages used by nationals of the State which differ from the language or languages used by the rest of the State’s population but which, although traditionally used within the territory of the State, cannot be identified with a particular area thereof.

Article 2 – Undertakings

- 1 Each Party undertakes to apply the provisions of Part II to all the regional or minority languages spoken within its territory and which comply with the definition in Article 1.
- 2 In respect of each language specified at the time of ratification, acceptance or approval, in accordance with Article 3, each Party undertakes to apply a minimum of thirty-five paragraphs or sub-paragraphs chosen from among the provisions of Part III of the Charter, including at least three chosen from each of the Articles 8 and 12 and one from each of the Articles 9, 10, 11 and 13.

Article 3 – Practical arrangements

- 1 Each Contracting State shall specify in its instrument of ratification, acceptance or approval, each regional or minority language, or official language which is less widely used on the whole or part of its territory, to which the paragraphs chosen in accordance with Article 2, paragraph 2, shall apply.
- 2 Any Party may, at any subsequent time, notify the Secretary General that it accepts the obligations arising out of the provisions of any other paragraph of the Charter not already specified in its instrument of ratification, acceptance or approval, or that it will apply paragraph 1 of the present article to other regional or minority languages, or to other

**AFSNIT I
ALMINDELIGE BESTEMMELSER**

Artikel 1 – Definitioner

I denne pagt gælder følgende definitioner:

- a »regionale sprog eller mindretalssprog« betyder sprog, som:
  - i i traditionelt bruges inden for et nærmere bestemt område i en stat af den pågældende stats egne statsborgere, som udgør en gruppe, der i antal er mindre end resten af statens befolkning; og
  - ii er forskellige fra den pågældende stats officielle sprog;
Udtrykket omfatter hverken dialekter af den pågældende stats officielle sprog eller sprog, der tales af indvandrere;
- b »område, hvor det regionale sprog eller mindretalssproget bruges« betyder det geografiske område, hvor det omtalte sprog er visse menneskers udtryksmåde og således berettiger til, at de i denne pagt indeholdte foranstaltninger til at beskytte og fremme sprog tages i anvendelse;
- c »ikke-områderelaterede sprog« betyder sprog, der bruges af statens egne statsborgere, og som er forskellige fra det eller de sprog, der bruges af resten af statens befolkning, men som - på trods af at det eller de pågældende sprog traditionelt bruges inden for statens territorium - ikke kan identificeres med et bestemt område inden for dette territorium.

Artikel 2 – Forpligtelser

- 1 Hver part forpligter sig til at anvende bestemmelserne i afsnit II på alle de regionale sprog eller mindretalssprog, der tales inden for dens territorium, og som er omfattet af definitionen i artikel 1.
- 2 Med hensyn til hvert sprog, der er angivet på ratifikations-, accept- eller godkendelsestidspunktet i henhold til artikel 3, forpligter hver part sig til at anvende mindst 35 stykker eller punkter udvalgt blandt de i pagtens afsnit III indeholdte bestemmelser, herunder mindst tre udvalgt fra hver af artiklerne 8 og 12 og et fra hver af artiklerne 9, 10, 11 og 13.

Artikel 3 – Praktiske forhold

- 1 Hver kontraherende stat skal i sit ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrument angive ethvert regionalt sprog eller mindretalssprog - eller officielt sprog, såfremt dette er mindre udbredt på hele eller dele af dens territorium - hvorpå de i henhold til artikel 2, stk. 2, udvalgte stykker skal finde anvendelse.
- 2 Hver part kan på et senere tidspunkt meddele generalsekretæren, at den godkender de forpligtelser, der udspringer af bestemmelserne i et eller flere af pagtens øvrige stykker, som ikke i forvejen er angivet i dens ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrument, eller at den vil anvende nærværende artikels stk. 1 på andre regionale sprog eller mindretalssprog eller på

official languages which are less widely used on the whole or part of its territory.

- 3 The undertakings referred to in the foregoing paragraph shall be deemed to form an integral part of the ratification, acceptance or approval and will have the same effect as from their date of notification.

Article 4 – Existing regimes of protection

- 1 Nothing in this Charter shall be construed as limiting or derogating from any of the rights guaranteed by the European Convention on Human Rights.
- 2 The provisions of this Charter shall not affect any more favourable provisions concerning the status of regional or minority languages, or the legal regime of persons belonging to minorities which may exist in a Party or are provided for by relevant bilateral or multilateral international agreements.

Article 5 – Existing obligations

Nothing in this Charter may be interpreted as implying any right to engage in any activity or perform any action in contravention of the purposes of the Charter of the United Nations or other obligations under international law, including the principle of the sovereignty and territorial integrity of States.

Article 6 – Information

The Parties undertake to see to it that the authorities, organisations and persons concerned are informed of the rights and duties established by this Charter.

PART II OBJECTIVES AND PRINCIPLES PURSUED IN ACCORDANCE WITH ARTICLE 2, PARAGRAPH 1

Article 7 – Objectives and principles

- 1 In respect of regional or minority languages, within the territories in which such languages are used and according to the situation of each language, the Parties shall base their policies, legislation and practice on the following objectives and principles:
  - a the recognition of the regional or minority languages as an expression of cultural wealth;
  - b the respect of the geographical area of each regional or minority language in order to ensure that existing or new administrative divisions do not constitute an obstacle to the promotion of the regional or minority language in question;
  - c the need for resolute action to promote regional or minority languages in order to safeguard them;
  - d the facilitation and/or encouragement of the use of regional or minority languages, in

andre officielle sprog, som er mindre udbredte på hele eller dele af dens territorium.

- 3 De i stk. 2 omtalte forpligtelser skal anses for at udgøre en integrerende del af ratifikationen, accepten eller godkendelsen og skal have samme virkning, regnet fra datoen for meddelelsen.

Artikel 4 – Eksisterende bestemmelser om beskyttelse

- 1 Intet i denne pagt må fortolkes som en begrænsning i eller afvigelse fra nogen af de i Den europæiske Menneskerettighedskonvention garanterede rettigheder.
- 2 Bestemmelserne i denne pagt berører ikke eventuelle mere gunstige bestemmelser om regionale sprogs eller mindretalssprogs status eller retsregler for personer, der tilhører mindretal, som måtte være fastlagt i en parts lovgivning eller i relevante bilaterale eller multilaterale internationale aftaler.

Artikel 5 – Eksisterende forpligtelser

Intet i denne pagt må fortolkes som en ret til at udøve virksomhed eller foretage handlinger, der er i strid med de i De Forenede Nationers Pagt nedfældede formål eller andre folkeretlige forpligtelser, herunder grundsætningen om stateres suverænitet og territoriale integritet.

Artikel 6 – Oplysningspligt

Parterne skal sørge for, at de berørte myndigheder, organisationer og personer underrettes om de ved denne pagt etablerede rettigheder og pligter.

AFSNIT II MÅL OG PRINCIPPER I HENHOLD TIL ARTIKEL 2, STK. 1

Artikel 7 – Mål og principper

- 1 Med hensyn til regionale sprog eller mindretalssprog inden for de områder, hvor sådanne sprog bruges, og under hensyntagen til hvert sprogs situation, skal parterne basere deres politikker, lovgivning og praksis på følgende mål og principper:
  - a anerkendelse af de regionale sprog eller mindretalssprogene som et udtryk for kulturrigdom;
  - b respekt for hvert regionale sprogs eller mindretalssprogs geografiske område for at sikre, at eksisterende eller nye administrative opdelinger ikke er til hinder for at fremme det pågældende regionale sprog eller mindretalssprog;
  - c behov for resolut handling for at fremme regionale sprog eller mindretalssprog med henblik på beskyttelsen deraf;
  - d mulighed for at lette og/eller fremme brugen af regionale sprog eller mindretalssprog, såvel

- speech and writing, in public and private life;
- e the maintenance and development of links, in the fields covered by this Charter, between groups using a regional or minority language and other groups in the State employing a language used in identical or similar form, as well as the establishment of cultural relations with other groups in the State using different languages;
- f the provision of appropriate forms and means for the teaching and study of regional or minority languages at all appropriate stages;
- g the provision of facilities enabling non-speakers of a regional or minority language living in the area where it is used to learn it if they so desire;
- h the promotion of study and research on regional or minority languages at universities or equivalent institutions;
- i the promotion of appropriate types of transnational exchanges, in the fields covered by this Charter, for regional or minority languages used in identical or similar form in two or more States.
- 2 The Parties undertake to eliminate, if they have not yet done so, any unjustified distinction, exclusion, restriction or preference relating to the use of a regional or minority language and intended to discourage or endanger the maintenance or development of it. The adoption of special measures in favour of regional or minority languages aimed at promoting equality between the users of these languages and the rest of the population or which take due account of their specific conditions is not considered to be an act of discrimination against the users of more widely-used languages.
- 3 The Parties undertake to promote, by appropriate measures, mutual understanding between all the linguistic groups of the country and in particular the inclusion of respect, understanding and tolerance in relation to regional or minority languages among the objectives of education and training provided within their countries and encouragement of the mass media to pursue the same objective.
- 4 In determining their policy with regard to regional or minority languages, the Parties shall take into consideration the needs and wishes expressed by the groups which use such languages. They are encouraged to establish bodies, if necessary, for the purpose of advising the authorities on all matters pertaining to regional or minority languages.
- 5 The Parties undertake to apply, *mutatis mutandis*, the principles listed in paragraphs 1 to 4 above to non-territorial languages. However, as far as these languages are concerned, the nature and scope of the measures to be taken to give
- i skrift og tale som i offentlige og private anliggender;
- e opretholdelse og udvikling af forbindelser inden for de af denne pagt omfattede områder mellem grupper, der bruger et regionalt sprog eller mindretalssprog, og andre grupper i staten, der bruger et sprog i identisk eller lignende form, samt etablering af kulturrelationer med andre grupper i staten, der bruger forskellige sprog;
- f tilvejebringelse af passende metoder og midler til undervisning og uddannelse i regionale sprog eller mindretalssprog på alle relevante niveauer;
- g tilvejebringelse af faciliteter, som gør det muligt for personer, der ikke taler et regionalt sprog eller mindretalssprog, og som bor i et område, hvor det bruges, at lære det pågældende sprog, hvis de ønsker det;
- h initiativer til fremme af uddannelse og forskning i regionale sprog eller mindretalssprog på universiteter eller lignende institutioner;
- i initiativer til fremme af passende udvekslinger på tværs af landegrænser inden for de af denne pagt omfattede områder for regionale sprog eller mindretalssprog, der bruges i identisk eller lignende form i to eller flere stater.
- 2 Parterne forpligter sig til, såfremt de ikke allerede har gjort dette, at fjerne enhver uretmæssig sondring, udelukkelse, begrænsning eller præference, der har relation til brugen af et regionalt sprog eller mindretalssprog, og som har til hensigt at forhindre eller true sprogets fortsatte brug eller udvikling. Indførelse af særlige foranstaltninger til fremme af regionale sprog eller mindretalssprog, som har til hensigt at skabe lighed mellem brugerne af disse sprog og resten af befolkningen, eller som tager hensyn til deres særlige forhold, anses ikke for at være en diskriminerende handling over for brugere af mere udbredte sprog.
- 3 Parterne forpligter sig til, med passende midler, at fremme en fælles forståelse mellem alle sproggrupper i landet og herunder navnlig sørge for, at respekt, forståelse og tolerance i relation til regionale sprog eller mindretalssprog indgår i deres landes uddannelsesmæssige mål, samt tilskynde massemedierne til at forfølge samme målsætning.
- 4 Ved fastlæggelsen af deres politik om regionale sprog eller mindretalssprog skal parterne tage hensyn til de behov og ønsker, som fremsættes af de grupper, der bruger sådanne sprog. De opfordres til, om nødvendigt, at oprette organer med henblik på at rådgive myndighederne om alle forhold vedrørende regionale sprog eller mindretalssprog.
- 5 Parterne forpligter sig til, *mutatis mutandis*, at anvende de i stk. 1 til 4 ovenfor anførte principper på ikke-områderelaterede sprog. For så vidt angår disse sprog, skal arten og omfanget af de foranstaltninger, der skal træffes for at lade

effect to this Charter shall be determined in a flexible manner, bearing in mind the needs and wishes, and respecting the traditions and characteristics, of the groups which use the languages concerned.

**PART III
MEASURES TO PROMOTE THE USE
OF REGIONAL OR MINORITY LANGUAGES
IN PUBLIC LIFE IN ACCORDANCE WITH
THE UNDERTAKINGS ENTERED INTO
UNDER ARTICLE 2, PARAGRAPH 2**

Article 8 – Education

- 1 With regard to education, the Parties undertake, within the territory in which such languages are used, according to the situation of each of these languages, and without prejudice to the teaching of the official language(s) of the State:
  - a i to make available pre-school education in the relevant regional or minority languages; or
  - ii to make available a substantial part of pre-school education in the relevant regional or minority languages; or
  - iii to apply one of the measures provided for under i and ii above at least to those pupils whose families so request and whose number is considered sufficient; or
  - iv if the public authorities have no direct competence in the field of pre-school education, to favour and/or encourage the application of the measures referred to under i to iii above;
  - b i to make available primary education in the relevant regional or minority languages; or
  - ii to make available a substantial part of primary education in the relevant regional or minority languages; or
  - iii to provide, within primary education, for the teaching of the relevant regional or minority languages as an integral part of the curriculum; or
  - iv to apply one of the measures provided for under i to iii above at least to those pupils whose families so request and whose number is considered sufficient;
  - c i to make available secondary education in the relevant regional or minority languages; or
  - ii to make available a substantial part of secondary education in the relevant regional or minority languages; or
  - iii to provide, within secondary education, for the teaching of the relevant regional or

denne pagt få gyldighed, imidlertid fastsættes på en fleksibel måde under hensyntagen til de grupper behov og ønsker, som bruger de pågældende sprog, og under hensyntagen til disse grupper traditioner og særlige forhold.

**AFSNIT III
FORANSTALTNINGER TIL FREMME AF
BRUGEN AF REGIONALE SPROG ELLER
MINDRETALSSPROG PÅ DET OFFENTLIGE
OMRÅDE I OVERENSSTEMMELSE MED DE
FORPLIGTELSER, DER ER INDGÅET I
HENHOLD TIL ARTIKEL 2, STK. 2**

Artikel 8 – Uddannelse

- 1 På uddannelsesområdet forpligter parterne sig til, inden for det område, hvor sådanne sprog bruges, under hensyntagen til hvert af disse sprogs situation og uden at medføre nogen begrænsning i undervisningen i statens officielle sprog:
  - a i at tilbyde førskoleundervisning på de relevante regionale sprog eller mindretalssprog; eller
  - ii at tilbyde en betydelig del af førskoleundervisningen på de relevante regionale sprog eller mindretalssprog; eller
  - iii at gennemføre en af de under i og ii ovenfor anførte foranstaltninger i det mindste for de elever, hvis familier anmoder derom, og hvor antallet af elever anses for at være tilstrækkelig stort; eller
  - iv hvis de offentlige myndigheder ikke har nogen direkte kompetence på området for førskoleundervisning, at støtte og/eller fremme gennemførelsen af de under i til iii ovenfor anførte foranstaltninger;
  - b i at tilbyde grundskoleundervisning på de relevante regionale sprog eller mindretalssprog; eller
  - ii at tilbyde en betydelig del af grundskoleundervisningen på de relevante regionale sprog eller mindretalssprog; eller
  - iii inden for rammerne af grundskoleundervisningen at sørge for undervisning i de relevante regionale sprog eller mindretalssprog som en integreret del af læseplanen; eller
  - iv at gennemføre en af de under i til iii ovenfor anførte foranstaltninger i det mindste for de elever, hvis familier anmoder derom, og hvor antallet af elever anses for at være tilstrækkelig stort;
  - c i at tilbyde undervisning på afsluttende grundskole- og gymnasieniveau på de relevante regionale sprog eller mindretalssprog; eller
  - ii at tilbyde en betydelig del af undervisningen på afsluttende grundskole- og gymnasieniveau på de relevante regionale sprog eller mindretalssprog; eller
  - iii inden for rammerne af undervisningen på afsluttende grundskole- og gymnasieniveau

- minority languages as an integral part of the curriculum; or
- iv to apply one of the measures provided for under i to iii above at least to those pupils who, or where appropriate whose families, so wish in a number considered sufficient;
- d i to make available technical and vocational education in the relevant regional or minority languages; or
- ii to make available a substantial part of technical and vocational education in the relevant regional or minority languages; or
  - iii to provide, within technical and vocational education, for the teaching of the relevant regional or minority languages as an integral part of the curriculum; or
  - iv to apply one of the measures provided for under i to iii above at least to those pupils who, or where appropriate whose families, so wish in a number considered sufficient;
- e i to make available university and other higher education in regional or minority languages; or
- ii to provide facilities for the study of these languages as university and higher education subjects; or
  - iii if, by reason of the role of the State in relation to higher education institutions, sub-paragraphs i and ii cannot be applied, to encourage and/or allow the provision of university or other forms of higher education in regional or minority languages or of facilities for the study of these languages as university or higher education subjects;
- f i to arrange for the provision of adult and continuing education courses which are taught mainly or wholly in the regional or minority languages; or
- ii to offer such languages as subjects of adult and continuing education; or
  - iii if the public authorities have no direct competence in the field of adult education, to favour and/or encourage the offering of such languages as subjects of adult and continuing education;
- g to make arrangements to ensure the teaching of the history and the culture which is reflected by the regional or minority language;
- h to provide the basic and further training of the teachers required to implement those of paragraphs a to g accepted by the Party;
- at sørge for undervisning i de relevante regionale sprog eller mindretalssprog som en integreret del af læseplanen; eller
- iv at gennemføre en af de under i til iii ovenfor anførte foranstaltninger i det mindste for de elever, som selv eller i givet fald hvis familier anmoder derom, og hvor antallet af elever anses for at være tilstrækkelig stort;
- d i at tilbyde tekniske uddannelser og erhvervsuddannelser på de relevante regionale sprog eller mindretalssprog; eller
- ii at tilbyde en betydelig del af de tekniske uddannelser og erhvervsuddannelser på de relevante regionale sprog eller mindretalssprog; eller
  - iii inden for rammerne af de tekniske uddannelser og erhvervsuddannelserne at sørge for, at der undervises i de relevante regionale sprog eller mindretalssprog som en integreret del af studieplanen; eller
  - iv at gennemføre en af de under i til iii ovenfor anførte foranstaltninger i det mindste for de elever, som selv eller i givet fald hvis familier anmoder derom, og hvor antallet af elever anses for at være tilstrækkelig stort;
- e i at tilbyde universitetsuddannelser og andre videregående uddannelser på regionale sprog eller mindretalssprog; eller
- ii at tilvejebringe faciliteter, der gør det muligt at studere disse sprog som fag, der udbydes inden for rammerne af universitetsuddannelser og andre videregående uddannelser; eller
  - iii hvis i og ii ikke kan gennemføres på grund af statens rolle i henseende til videregående uddannelsesinstitutioner, at fremme og/eller tillade udbud af universitetsuddannelser eller andre former for videregående uddannelser på regionale sprog eller mindretalssprog eller faciliteter, der gør det muligt at studere disse sprog som fag, der udbydes inden for rammerne af universitetsuddannelser eller andre videregående uddannelser;
- f i at sørge for at tilvejebringe voksen- og efteruddannelser, hvor der primært eller udelukkende undervises på de regionale sprog eller mindretalssprogene; eller
- ii at udbyde sådanne sprog som fag inden for rammerne af voksen- og efteruddannelser; eller
  - iii hvis de offentlige myndigheder ikke har nogen direkte kompetence på voksenuddannelsesområdet, at støtte og/eller fremme udbudet af sådanne sprog som fag inden for rammerne af voksen- og efteruddannelser;
- g at træffe foranstaltninger med henblik på at sikre, at der undervises i den historie og kultur, som afspejles i det regionale sprog eller mindretalssproget;
- h at tilvejebringe den grund- og videreuddannelse af lærere, som er nødvendig for at kunne gennemføre de af stykkerne a til

- i to set up a supervisory body or bodies responsible for monitoring the measures taken and progress achieved in establishing or developing the teaching of regional or minority languages and for drawing up periodic reports of their findings, which will be made public.
- 2 With regard to education and in respect of territories other than those in which the regional or minority languages are traditionally used, the Parties undertake, if the number of users of a regional or minority language justifies it, to allow, encourage or provide teaching in or of the regional or minority language at all the appropriate stages of education.

Article 9 – Judicial authorities

- 1 The Parties undertake, in respect of those judicial districts in which the number of residents using the regional or minority languages justifies the measures specified below, according to the situation of each of these languages and on condition that the use of the facilities afforded by the present paragraph is not considered by the judge to hamper the proper administration of justice:
  - a in criminal proceedings:
    - i to provide that the courts, at the request of one of the parties, shall conduct the proceedings in the regional or minority languages; and/or
    - ii to guarantee the accused the right to use his/her regional or minority language; and/or
    - iii to provide that requests and evidence, whether written or oral, shall not be considered inadmissible solely because they are formulated in a regional or minority language; and/or
    - iv to produce, on request, documents connected with legal proceedings in the relevant regional or minority language, if necessary by the use of interpreters and translations involving no extra expense for the persons concerned;
  - b in civil proceedings:
    - i to provide that the courts, at the request of one of the parties, shall conduct the proceedings in the regional or minority languages; and/or
    - ii to allow, whenever a litigant has to appear in person before a court, that he or she may use his or her regional or minority language without thereby incurring additional expense; and/or
    - iii to allow documents and evidence to be produced in the regional or minority languages, if necessary by the use of interpreters and translations;
  - c in proceedings before courts concerning

- g, som parten har godkendt;
- i at oprette et eller flere kontrolorganer med ansvar for dels at overvåge de trufne foranstaltninger og fremskridt med hensyn til at etablere eller udvikle undervisning i regionale sprog eller mindretalssprog, dels at udfærdige periodiske indberetninger om deres resultater, som skal offentliggøres.
- 2 Med hensyn til uddannelse og med hensyn til andre områder end dem, hvor de regionale sprog eller mindretalssprogene traditionelt bruges, forpligter parterne sig til, såfremt antallet af brugere af et regionalt sprog eller mindretalssprog berettiger dertil, at tillade, fremme eller tilbyde undervisning på eller i det regionale sprog eller mindretalssproget på alle passende uddannelsestrin.

Artikel 9 – Retsinstanser

- 1 Partnerne forpligter sig til, i henseende til de retskredse, hvor antallet af indbyggere, der bruger de regionale sprog eller mindretalssprogene, berettiger til nedennævnte foranstaltninger, under hensyntagen til hvert af disse sprogs situation og under forudsætning af, at brugen af de i nærværende stykke omtalte faciliteter ikke af dommeren anses for at hindre en passende retspleje:
  - a i straffesager:
    - i at foreskrive, at domstolene på begæring af en af parterne skal føre sagen på de regionale sprog eller mindretalssprogene; og/eller
    - ii at sikre tiltaltes ret til at bruge sit regionale sprog eller mindretalssprog; og/eller
    - iii at foreskrive, at begæring og bevismateriale i enten skriftlig eller mundtlig form ikke må afvises, alene på grund af at de er formuleret på et regionalt sprog eller mindretalssprog; og/eller
    - iv såfremt der fremsættes anmodning derom, at fremlægge de med retssagen forbundne dokumenter på det relevante regionale sprog eller mindretalssprog, om nødvendigt ved hjælp af tolke og oversættelser, som ikke må medføre merudgifter for de pågældende;
  - b i borgerlige sager:
    - i at foreskrive, at domstolene på begæring af en af parterne skal føre sagen på de regionale sprog eller mindretalssprogene; og/eller
    - ii at tillade, når en procespart skal give personligt møde ved en domstol, at han eller hun må bruge sit regionale sprog eller mindretalssprog uden derved at pådrage sig merudgifter; og/eller
    - iii at tillade, at dokumenter og bevismateriale kan fremlægges på de regionale sprog eller mindretalssprogene, om nødvendigt ved hjælp af tolke og oversættelser;
  - c i sager om forvaltningsspørgsmål, der

administrative matters:

- i to provide that the courts, at the request of one of the parties, shall conduct the proceedings in the regional or minority languages; and/or
  - ii to allow, whenever a litigant has to appear in person before a court, that he or she may use his or her regional or minority language without thereby incurring additional expense; and/or
  - iii to allow documents and evidence to be produced in the regional or minority languages, if necessary by the use of interpreters and translations;
  - d to take steps to ensure that the application of sub-paragraphs i and iii of paragraphs b and c above and any necessary use of interpreters and translations does not involve extra expense for the persons concerned.
- 2 The Parties undertake:
- a not to deny the validity of legal documents drawn up within the State solely because they are drafted in a regional or minority language; or
  - b not to deny the validity, as between the parties, of legal documents drawn up within the country solely because they are drafted in a regional or minority language, and to provide that they can be invoked against interested third parties who are not users of these languages on condition that the contents of the document are made known to them by the person(s) who invoke(s) it; or
  - c not to deny the validity, as between the parties, of legal documents drawn up within the country solely because they are drafted in a regional or minority language.
- 3 The Parties undertake to make available in the regional or minority languages the most important national statutory texts and those relating particularly to users of these languages, unless they are otherwise provided.

Article 10 – Administrative authorities and public services

- 1 Within the administrative districts of the State in which the number of residents who are users of regional or minority languages justifies the measures specified below and according to the situation of each language, the Parties undertake, as far as this is reasonably possible:
  - a i to ensure that the administrative authorities use the regional or minority languages; or
  - ii to ensure that such of their officers as are in contact with the public use the regional or minority languages in their relations with persons applying to them in these languages; or
  - iii to ensure that users of regional or minority

handles ved domstole:

- i at foreskrive, at domstolene på begæring af en af parterne skal føre sagen på de regionale sprog eller mindretalssprogene; og/eller
  - ii at tillade, når en procespart skal give personligt møde ved en domstol, at han eller hun må bruge sit regionale sprog eller mindretalssprog uden derved at pådrage sig merudgifter; og/eller
  - iii at tillade, at dokumenter og bevismateriale kan fremlægges på de regionale sprog eller mindretalssprogene, om nødvendigt ved hjælp af tolke og oversættelser;
  - d at træffe foranstaltninger til at sikre, at anvendelsen af i og iii i stk. b og c ovenfor og en eventuel nødvendig brug af tolke og oversættelser ikke medfører merudgifter for de pågældende.
- 2 Parterne forpligter sig til:
- a ikke at anfægte gyldigheden af juridiske dokumenter, der er udfærdiget i staten, alene på grund af at de foreligger på et regionalt sprog eller mindretalssprog; eller
  - b ikke at anfægte gyldigheden, sagens parter imellem, af juridiske dokumenter, der er udfærdiget i landet, alene på grund af at de foreligger på et regionalt sprog eller mindretalssprog, samt at foreskrive, at dokumenterne kan påberåbes over for tredjemand, som ikke bruger disse sprog, under forudsætning af, at de gøres bekendt med dokumenternes indhold af den eller de personer, der påberåber sig dem; eller
  - c ikke at anfægte gyldigheden, sagens parter imellem, af juridiske dokumenter, der er udfærdiget i landet, alene på grund af at de foreligger på et regionalt sprog eller mindretalssprog.
- 3 Parterne forpligter sig til at sørge for, at de vigtigste nationale lovtekster og tekster, som har særlig relevans for brugere af regionale sprog eller mindretalssprog, foreligger på disse sprog, medmindre de er tilgængelige på anden måde.

Artikel 10 – Forvaltningsmyndigheder og offentlige serviceydelser

- 1 Inden for de af statens forvaltningsdistrikter, hvor antallet af indbyggere, der bruger regionale sprog eller mindretalssprog, berettiger til nedennævnte foranstaltninger, og under hensyntagen til hvert sprogs situation, forpligter parterne sig til, i det omfang dette med rimelighed kan lade sig gøre:
  - a i at sikre, at forvaltningsmyndighederne bruger de regionale sprog eller mindretalssprogene; eller
  - ii at sikre, at de af deres tjenestemænd, som er i kontakt med offentligheden, bruger de regionale sprog eller mindretalssprogene over for personer, som henvender sig til dem på disse sprog; eller
  - iii at sikre, at brugere af regionale sprog eller

- languages may submit oral or written applications and receive a reply in these languages; or
- iv to ensure that users of regional or minority languages may submit oral or written applications in these languages; or
  - v to ensure that users of regional or minority languages may validly submit a document in these languages;
- b to make available widely used administrative texts and forms for the population in the regional or minority languages or in bilingual versions;
  - c to allow the administrative authorities to draft documents in a regional or minority language.
- 2 In respect of the local and regional authorities on whose territory the number of residents who are users of regional or minority languages is such as to justify the measures specified below, the Parties undertake to allow and/or encourage:
- a the use of regional or minority languages within the framework of the regional or local authority;
  - b the possibility for users of regional or minority languages to submit oral or written applications in these languages;
  - c the publication by regional authorities of their official documents also in the relevant regional or minority languages;
  - d the publication by local authorities of their official documents also in the relevant regional or minority languages;
  - e the use by regional authorities of regional or minority languages in debates in their assemblies, without excluding, however, the use of the official language(s) of the State;
  - f the use by local authorities of regional or minority languages in debates in their assemblies, without excluding, however, the use of the official language(s) of the State;
  - g the use or adoption, if necessary in conjunction with the name in the official language(s), of traditional and correct forms of place-names in regional or minority languages.
- 3 With regard to public services provided by the administrative authorities or other persons acting on their behalf, the Parties undertake, within the territory in which regional or minority languages are used, in accordance with the situation of each language and as far as this is reasonably possible:
- a to ensure that the regional or minority languages are used in the provision of the service; or
  - b to allow users of regional or minority languages to submit a request and receive a reply in these languages; or
  - c to allow users of regional or minority languages to submit a request in these
- mindretalssprog kan indgive mundtlige eller skriftlige ansøgninger og modtage svar på disse sprog; eller
- iv at sikre, at brugere af regionale sprog eller mindretalssprog kan indgive mundtlige eller skriftlige ansøgninger på disse sprog; eller
  - v at sikre, at brugere af regionale sprog eller mindretalssprog med gyldig virkning kan fremlægge et dokument på disse sprog;
- b at sørge for, at de almindelige tekster og formularer på forvaltningsområdet, som henvender sig til befolkningen, foreligger på de regionale sprog eller mindretalssprogene eller i tosprogede versioner;
  - c at give forvaltningsmyndighederne tilladelse til at udfærdige dokumenter på et regionalt sprog eller mindretalssprog.
- 2 Med hensyn til lokale og regionale myndigheder, inden for hvis område antallet af indbyggere, der bruger regionale sprog eller mindretalssprog, berettiger til nedennævnte foranstaltninger, forpligter partnere sig til at tillade og/eller fremme:
- a brugen af regionale sprog eller mindretalssprog inden for rammerne af den regionale eller lokale myndighed;
  - b muligheden for, at brugere af regionale sprog eller mindretalssprog kan indgive mundtlige eller skriftlige ansøgninger på disse sprog;
  - c regionale myndigheders offentliggørelse af deres officielle dokumenter også på de relevante regionale sprog eller mindretalssprog;
  - d lokale myndigheders offentliggørelse af deres officielle dokumenter også på de relevante regionale sprog eller mindretalssprog;
  - e regionale myndigheders brug af regionale sprog eller mindretalssprog i deres forsamlingers debatter, dog uden at udelukke brugen af statens officielle sprog;
  - f lokale myndigheders brug af regionale sprog eller mindretalssprog i deres forsamlingers debatter, dog uden at udelukke brugen af statens officielle sprog;
  - g brugen eller indførelsen, om nødvendigt sammen med navnet på det eller de officielle sprog, af traditionelle og korrekte former af stednavne på regionale sprog eller mindretalssprog.
- 3 Med hensyn til offentlige serviceydelser, der tilvejebringes af forvaltningsmyndighederne eller disses repræsentanter, forpligter parterne sig til, inden for det område, hvor der bruges regionale sprog eller mindretalssprog, under hensyntagen til hvert sprogs situation, og i det omfang dette med rimelighed kan lade sig gøre:
- a at sikre, at de regionale sprog eller mindretalssprogene bruges ved ydelsens tilvejebringelse; eller
  - b at give brugere af regionale sprog eller mindretalssprog tilladelse til at indgive en begæring og modtage svar på disse sprog; eller
  - c at give brugere af regionale sprog eller mindretalssprog tilladelse til at indgive en

languages.

- 4 With a view to putting into effect those provisions of paragraphs 1, 2 and 3 accepted by them, the Parties undertake to take one or more of the following measures:
  - a translation or interpretation as may be required;
  - b recruitment and, where necessary, training of the officials and other public service employees required;
  - c compliance as far as possible with requests from public service employees having a knowledge of a regional or minority language to be appointed in the territory in which that language is used.
- 5 The Parties undertake to allow the use or adoption of family names in the regional or minority languages, at the request of those concerned.

Article 11 – Media

- 1 The Parties undertake, for the users of the regional or minority languages within the territories in which those languages are spoken, according to the situation of each language, to the extent that the public authorities, directly or indirectly, are competent, have power or play a role in this field, and respecting the principle of the independence and autonomy of the media:
  - a to the extent that radio and television carry out a public service mission:
    - i to ensure the creation of at least one radio station and one television channel in the regional or minority languages; or
    - ii to encourage and/or facilitate the creation of at least one radio station and one television channel in the regional or minority languages; or
    - iii to make adequate provision so that broadcasters offer programmes in the regional or minority languages;
  - b
    - i to encourage and/or facilitate the creation of at least one radio station in the regional or minority languages; or
    - ii to encourage and/or facilitate the broadcasting of radio programmes in the regional or minority languages on a regular basis;
  - c
    - i to encourage and/or facilitate the creation of at least one television channel in the regional or minority languages; or
    - ii to encourage and/or facilitate the broadcasting of television programmes in the regional or minority languages on a regular basis;
  - d to encourage and/or facilitate the production and distribution of audio and audiovisual works in the regional or minority languages;
  - e
    - i to encourage and/or facilitate the creation and/or maintenance of at least one

begæring på disse sprog.

- 4 Med henblik på at gennemføre de bestemmelser i stykke 1, 2 og 3, som parterne har godkendt, forpligter parterne sig til at træffe en eller flere af følgende foranstaltninger:
  - a oversættelse eller tolkning i fornødent omfang;
  - b ansættelse og, om nødvendigt, oplæring af de påkrævede tjenestemænd og andre medarbejdere i den offentlige forvaltning;
  - c i videst muligt omfang imødekommelse af ønsker fra medarbejdere i den offentlige forvaltning med kendskab til et regionalt sprog eller mindretalssprog om at blive ansat i det område, hvor det pågældende sprog bruges.
- 5 Partnerne forpligter sig til at give tilladelse til at bruge eller antage efternavne på de regionale sprog eller mindretalssprogene på begæring af de pågældende personer.

Artikel 11 – Medier

- 1 Over for brugerne af regionale sprog eller mindretalssprog inden for de områder, hvor disse sprog tales, under hensyntagen til hvert sprogs situation, i det omfang de offentlige myndigheder direkte eller indirekte har kompetence, har beføjelse eller spiller en rolle i denne henseende, forpligter parterne sig til, idet de respekterer princippet om mediernes uafhængighed og autonomi:
  - a i det omfang radio og fjernsyn udøver public service-virksomhed:
    - i at sikre, at der etableres mindst én radiostation og én fjernsynskanal på de regionale sprog eller mindretalssprogene; eller
    - ii at fremme og/eller lette etableringen af mindst én radiostation og én fjernsynskanal på de regionale sprog eller mindretalssprogene; eller
    - iii at træffe fornødne foranstaltninger til, at radio- og fjernsynsstationer kan tilbyde programmer på de regionale sprog eller mindretalssprogene;
  - b
    - i at fremme og/eller lette etableringen af mindst én radiostation på de regionale sprog eller mindretalssprogene; eller
    - ii at fremme og/eller lette regelmæssig udsendelse af radioprogrammer på de regionale sprog eller mindretalssprogene;
  - c
    - i at fremme og/eller lette etableringen af mindst én fjernsynskanal på de regionale sprog eller mindretalssprogene; eller
    - ii at fremme og/eller lette regelmæssig udsendelse af fjernsynsprogrammer på de regionale sprog eller mindretalssprogene;
  - d at fremme og/eller lette fremstillingen og distributionen af lydproduktioner og audiovisuelle produktioner på de regionale sprog eller mindretalssprogene;
  - e
    - i at fremme og/eller lette etableringen og/eller opretholdelsen af mindst én avis på

newspaper in the regional or minority languages; or ii to encourage and/or facilitate the publication of newspaper articles in the regional or minority languages on a regular basis; f i to cover the additional costs of those media which use regional or minority languages, wherever the law provides for financial assistance in general for the media; or ii to apply existing measures for financial assistance also to audiovisual productions in the regional or minority languages; g to support the training of journalists and other staff for media using regional or minority languages. 2 The Parties undertake to guarantee freedom of direct reception of radio and television broadcasts from neighbouring countries in a language used in identical or similar form to a regional or minority language, and not to oppose the retransmission of radio and television broadcasts from neighbouring countries in such a language. They further undertake to ensure that no restrictions will be placed on the freedom of expression and free circulation of information in the written press in a language used in identical or similar form to a regional or minority language. The exercise of the above-mentioned freedoms, since it carries with it duties and responsibilities, may be subject to such formalities, conditions, restrictions or penalties as are prescribed by law and are necessary in a democratic society, in the interests of national security, territorial integrity or public safety, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, for the protection of the reputation or rights of others, for preventing disclosure of information received in confidence, or for maintaining the authority and impartiality of the judiciary. 3 The Parties undertake to ensure that the interests of the users of regional or minority languages are represented or taken into account within such bodies as may be established in accordance with the law with responsibility for guaranteeing the freedom and pluralism of the media.	de regionale sprog eller mindretalssprogene; eller ii at fremme og/eller lette regelmæssig offentliggørelse af avisartikler på de regionale sprog eller mindretalssprogene; f i at dække meromkostningerne for de medier, som bruger regionale sprog eller mindretalssprog, for så vidt der er lovhjemmel til at yde almindelig økonomisk støtte til medierne; eller ii at anvende de gældende økonomiske støtteforanstaltninger til også at gælde for audiovisuelle produktioner på det regionale sprog eller mindretalssproget; g at støtte uddannelse af journalister og andre medarbejdere til medier, der bruger regionale sprog eller mindretalssprog. 2 Parterne forpligter sig til at garantere friheden til at modtage radio- og fjernsynsudsendelser direkte fra nabolande på et sprog, der bruges i en form, som er identisk med eller ligner et regionalt sprog eller mindretalssprog, og til ikke at modsætte sig genudsendelse af radio- og fjernsynsudsendelser fra nabolande på et sådant sprog. Endvidere forpligter de sig til at sikre, at der ikke påføres nogen begrænsninger i yttingsfriheden og den frie udbredelse af information i den skrevne presse på et sprog, der bruges i en form, som er identisk med eller ligner et regionalt sprog eller mindretalssprog. Da udøvelsen af ovennævnte frihedsrettigheder medfører pligter og ansvar, kan den underkastes sådanne formaliteter, betingelser, restriktioner eller straffebestemmelser, som er foreskrevet ved lov og er nødvendige i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, territorial integritet eller offentlig tryghed, for at forebygge uorden eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden, for at beskytte andres gode navn og rygte eller rettigheder, for at forhindre udspredelse af fortrolige oplysninger, eller for at sikre domsmagtens autoritet og upartiskhed. 3 Parterne forpligter sig til at sikre, at brugerne af regionale sprog eller mindretalssprog får deres interesser repræsenteret eller varetaget i de organer, der måtte blive etableret i henhold til loven med ansvar for at garantere mediernes frihed og pluralisme.

Article 12 – Cultural activities and facilities

- 1 With regard to cultural activities and facilities – especially libraries, video libraries, cultural centres, museums, archives, academies, theatres and cinemas, as well as literary work and film production, vernacular forms of cultural expression, festivals and the culture industries, including inter alia the use of new technologies – the Parties undertake, within the territory in which such languages are used and to the extent that the public authorities are competent, have power or play a role in this field:
- a to encourage types of expression and initiative

Artikel 12 – Kulturaktiviteter og –faciliteter

- 1 Med hensyn til kulturaktiviteter og -faciliteter – hovedsagelig biblioteker, videoteker, kulturcentre, museer, arkiver, akademier, teatre og biografer, samt litterære arbejder og filmproduktion, folkelige former for kulturudtryk, festivaler og kulturindustrier, herunder blandt andet brugen af ny teknologi – forpligter parterne sig til inden for de områder, hvor disse sprog bruges, og i det omfang de offentlige myndigheder har kompetence, har beføjelse eller spiller en rolle på dette område:
- a at fremme udtryksformer og initiativer, der er

- specific to regional or minority languages and foster the different means of access to works produced in these languages;
- b to foster the different means of access in other languages to works produced in regional or minority languages by aiding and developing translation, dubbing, post-synchronisation and subtitling activities;
- c to foster access in regional or minority languages to works produced in other languages by aiding and developing translation, dubbing, post-synchronisation and subtitling activities;
- d to ensure that the bodies responsible for organising or supporting cultural activities of various kinds make appropriate allowance for incorporating the knowledge and use of regional or minority languages and cultures in the undertakings which they initiate or for which they provide backing;
- e to promote measures to ensure that the bodies responsible for organising or supporting cultural activities have at their disposal staff who have a full command of the regional or minority language concerned, as well as of the language(s) of the rest of the population;
- f to encourage direct participation by representatives of the users of a given regional or minority language in providing facilities and planning cultural activities;
- g to encourage and/or facilitate the creation of a body or bodies responsible for collecting, keeping a copy of and presenting or publishing works produced in the regional or minority languages;
- h if necessary, to create and/or promote and finance translation and terminological research services, particularly with a view to maintaining and developing appropriate administrative, commercial, economic, social, technical or legal terminology in each regional or minority language.
- 2 In respect of territories other than those in which the regional or minority languages are traditionally used, the Parties undertake, if the number of users of a regional or minority language justifies it, to allow, encourage and/or provide appropriate cultural activities and facilities in accordance with the preceding paragraph.
- 3 The Parties undertake to make appropriate provision, in pursuing their cultural policy abroad, for regional or minority languages and the cultures they reflect.
- særegne for regionale sprog eller mindretalssprog, og fremme forskellige måder for adgang til de på disse sprog skabte værker;
- b at fremme forskellige måder for adgang på andre sprog til værker, som er skabt på regionale sprog eller mindretalssprog, ved at støtte og udvikle aktiviteter inden for oversættelse, dubbing, eftersynkronisering og tekstning;
- c at fremme adgang på regionale sprog eller mindretalssprog til værker, som er skabt på andre sprog, ved at støtte og udvikle aktiviteter inden for oversættelse, dubbing, eftersynkronisering og tekstning;
- d at sikre, at de organer, som er ansvarlige for at organisere eller støtte forskellige former for kulturaktiviteter, tager passende hensyn til, at kendskabet til og brugen af regionale sprog eller mindretalssprog og kulturer skal indarbejdes i de projekter, som de sætter i gang eller støtter;
- e at fremme foranstaltninger til at sikre, at de organer, som er ansvarlige for at organisere eller støtte kulturaktiviteter, råder over medarbejdere, som fuldt ud behersker det pågældende regionale sprog eller mindretalssprog samt det eller de sprog, der bruges af resten af befolkningen;
- f at tilskynde repræsentanter for brugerne af et bestemt regionalt sprog eller mindretalssprog til at deltage direkte i tilvejebringelsen af faciliteter og planlægningen af kulturaktiviteter;
- g at fremme og/eller lette oprettelsen af et eller flere organer med ansvar for at indsamle, opbevare kopier af og fremvise eller offentliggøre værker, som er skabt på regionale sprog eller mindretalssprog;
- h om nødvendigt at oprette og/eller fremme og finansiere oversættelses- og terminologiforsknings-tjenester, navnlig med henblik på at vedligeholde og udvikle egnet forvaltningsmæssig, erhvervmæssig, økonomisk, social, teknisk eller juridisk terminologi på hvert regionale sprog eller mindretalssprog.
- 2 Med hensyn til andre områder end de områder, hvor de regionale sprog eller mindretalssprogene traditionelt bruges, forpligter parterne sig til, såfremt antallet af brugere af et regionalt sprog eller mindretalssprog berettiger dertil, at tillade, fremme og/eller tilvejebringe passende kulturaktiviteter og -faciliteter i overensstemmelse med stk. 1.
- 3 Parterne forpligter sig til, når de fører deres kulturpolitik i udlandet, at træffe passende foranstaltninger i henseende til regionale sprog eller mindretalssprog og de kulturer, de afspejler.

Article 13 – Economic and social life

- 1 With regard to economic and social activities, the Parties undertake, within the whole country:
- a to eliminate from their legislation any

Artikel 13 – Det økonomiske og sociale område

- 1 Med hensyn til det økonomiske og sociale område forpligter parterne sig til i hele landet:
- a at fjerne eventuelle bestemmelser fra deres

provision prohibiting or limiting without justifiable reasons the use of regional or minority languages in documents relating to economic or social life, particularly contracts of employment, and in technical documents such as instructions for the use of products or installations;

- b to prohibit the insertion in internal regulations of companies and private documents of any clauses excluding or restricting the use of regional or minority languages, at least between users of the same language;
  - c to oppose practices designed to discourage the use of regional or minority languages in connection with economic or social activities;
  - d to facilitate and/or encourage the use of regional or minority languages by means other than those specified in the above subparagraphs.
- 2 With regard to economic and social activities, the Parties undertake, in so far as the public authorities are competent, within the territory in which the regional or minority languages are used, and as far as this is reasonably possible:
- a to include in their financial and banking regulations provisions which allow, by means of procedures compatible with commercial practice, the use of regional or minority languages in drawing up payment orders (cheques, drafts, etc.) or other financial documents, or, where appropriate, to ensure the implementation of such provisions;
  - b in the economic and social sectors directly under their control (public sector), to organise activities to promote the use of regional or minority languages;
  - c to ensure that social care facilities such as hospitals, retirement homes and hostels offer the possibility of receiving and treating in their own language persons using a regional or minority language who are in need of care on grounds of ill-health, old age or for other reasons;
  - d to ensure by appropriate means that safety instructions are also drawn up in regional or minority languages;
  - e to arrange for information provided by the competent public authorities concerning the rights of consumers to be made available in regional or minority languages.

Article 14 – Transfrontier exchanges

The Parties undertake:

- a to apply existing bilateral and multilateral agreements which bind them with the States in which the same language is used in identical or similar form, or if necessary to seek to

lovgivning, som uretmæssigt forbyder eller begrænser brugen af regionale sprog eller mindretalssprog i dokumenter, der er relateret til økonomiske eller sociale anliggender, særlig ansættelseskontrakter, og i tekniske dokumenter som for eksempel brugervejledninger til produkter eller installationer;

- b at forbyde, at der i virksomheders interne regler og private dokumenter indsættes bestemmelser, der udelukker eller begrænser brugen af regionale sprog eller mindretalssprog, i det mindste mellem brugere af samme sprog;
  - c at bekæmpe enhver praksis, der har til hensigt at begrænse brugen af regionale sprog eller mindretalssprog i forbindelse med økonomiske eller sociale anliggender;
  - d at lette og/eller fremme brugen af regionale sprog eller mindretalssprog med andre midler and de ovenfor anførte.
- 2 Med hensyn til økonomiske og sociale anliggender forpligter parterne sig til, i det omfang de offentlige myndigheder har kompetence, inden for det område, hvor de regionale sprog eller mindretalssprogene bruges, og for så vidt dette med rimelighed kan lade sig gøre:
- a at indføre bestemmelser i deres finans- og bankregler, som ved hjælp af procedurer, der er forenelige med den erhvervmæssige praksis, tillader brugen af regionale sprog eller mindretalssprog ved udfærdigelsen af betalingsordrer (checks, vekslers m.v.) eller andre finansielle dokumenter, eller, i fornødent omfang, at sikre gennemførelsen af sådanne bestemmelser;
  - b i de økonomiske og sociale sektorer, som er reguleret direkte af parterne (den offentlige sektor), at organisere aktiviteter med henblik på at fremme brugen af regionale sprog eller mindretalssprog;
  - c at sikre, at sundheds- og socialinstitutioner som for eksempel sygehuse, plejehjem og herberger giver mulighed for på deres eget sprog at modtage og behandle personer, der bruger et regionalt sprog eller mindretalssprog, som har brug for pasning og pleje på grund af sygdom, alder eller andet;
  - d at sikre med passende midler, at sikkerhedsanvisninger også udarbejdes på regionale sprog eller mindretalssprog;
  - e at sørge for, at de af de kompetente offentlige myndigheder tilvejebragte oplysninger om forbrugerrettigheder foreligger på regionale sprog eller mindretalssprog.

Artikel 14 – Udveksling over landegrænser

Parterne forpligter sig til:

- a at anvende eksisterende bilaterale og multilaterale overenskomster, som forbinder dem med de stater, hvor samme sprog bruges i identisk eller lignende form, eller, om

conclude such agreements, in such a way as to foster contacts between the users of the same language in the States concerned in the fields of culture, education, information, vocational training and permanent education;

- b for the benefit of regional or minority languages, to facilitate and/or promote co-operation across borders, in particular between regional or local authorities in whose territory the same language is used in identical or similar form.

nødvendigt, at søge at indgå sådanne overenskomster på en måde, som fremmer kontakter mellem brugere af samme sprog i de pågældende stater inden for områderne kultur, uddannelse, information, erhvervsuddannelse og livslang uddannelse;

- b af hensyn til regionale sprog eller mindretalssprog at lette og/eller fremme samarbejde over landegrænser, navnlig mellem regionale eller lokale myndigheder, inden for hvis område samme sprog bruges i identisk eller lignende form.

PART IV APPLICATION OF THE CHARTER

Article 15 – Periodical reports

- 1 The Parties shall present periodically to the Secretary General of the Council of Europe, in a form to be prescribed by the Committee of Ministers, a report on their policy pursued in accordance with Part II of this Charter and on the measures taken in application of those provisions of Part III which they have accepted. The first report shall be presented within the year following the entry into force of the Charter with respect to the Party concerned, the other reports at three-yearly intervals after the first report.
- 2 The Parties shall make their reports public.

Article 16 – Examination of the reports

- 1 The reports presented to the Secretary General of the Council of Europe under Article 15 shall be examined by a committee of experts constituted in accordance with Article 17.
- 2 Bodies or associations legally established in a Party may draw the attention of the committee of experts to matters relating to the undertakings entered into by that Party under Part III of this Charter. After consulting the Party concerned, the committee of experts may take account of this information in the preparation of the report specified in paragraph 3 below. These bodies or associations can furthermore submit statements concerning the policy pursued by a Party in accordance with Part II.
- 3 On the basis of the reports specified in paragraph 1 and the information mentioned in paragraph 2, the committee of experts shall prepare a report for the Committee of Ministers. This report shall be accompanied by the comments which the Parties have been requested to make and may be made public by the Committee of Ministers.
- 4 The report specified in paragraph 3 shall contain in particular the proposals of the committee of experts to the Committee of Ministers for the preparation of such recommendations of the latter body to one or more of the Parties as may be required.
- 5 The Secretary General of the Council of Europe shall make a two-yearly detailed report to the

AFSNIT IV PAGTENS ANVENDELSE

Artikel 15 – Periodiske rapporter

- 1 Parterne skal med jævne mellemrum fremsende en rapport til Europarådets generalsekretær, i en af Ministerkomiteen foreskrevet form, om den i henhold til denne pagts afsnit II førte politik og om de truffne foranstaltninger ved gennemførelsen af de bestemmelser i afsnit III, som de har godkendt. Den første rapport skal fremsendes senest ét år efter pagtens ikrafttrædelse for den pågældende part, hvorefter de følgende rapporter skal fremsendes med tre års mellemrum.
- 2 Parterne skal offentliggøre deres rapporter.

Artikel 16 – Gennemgang af rapporterne

- 1 De til Europarådets generalsekretær fremsendte rapporter i henhold til artikel 15 skal gennemgås af en ekspertkomité, der er sammensat som anført i artikel 17.
- 2 Organer eller sammenslutninger, som er lovligt etableret på en parts territorium, kan gøre ekspertkomiteen opmærksom på forhold vedrørende de forpligtelser, der er godkendt af den pågældende part i henhold til denne pagts afsnit III. Efter at have rådført sig med den pågældende part kan ekspertkomiteen vælge at tage hensyn til disse oplysninger ved udarbejdelsen af den i stk. 3 nedenfor omtalte rapport. Disse organer eller sammenslutninger kan endvidere fremlægge redegørelser om den af parten førte politik i henhold til afsnit II.
- 3 På grundlag af de i stk. 1 omtalte rapporter og de i stk. 2 nævnte oplysninger skal ekspertkomiteen aflægge beretning til Ministerkomiteen. Denne beretning skal ledsages af de bemærkninger, som parterne er blevet anmodet om at fremsætte, og kan offentliggøres af Ministerkomiteen.
- 4 Den i stk. 3 omtalte beretning skal især indeholde ekspertkomiteens forslag til Ministerkomiteen med henblik på udarbejdelsen af eventuelle påkrævede henstillinger fra Ministerkomiteen til en eller flere af parterne.
- 5 Europarådets generalsekretær skal hvert andet år aflægge en detaljeret beretning til Den

Parliamentary Assembly on the application of the Charter.

Parlamentariske Forsamling om pagtens anvendelse.

Article 17 – Committee of experts

- 1 The committee of experts shall be composed of one member per Party, appointed by the Committee of Ministers from a list of individuals of the highest integrity and recognised competence in the matters dealt with in the Charter, who shall be nominated by the Party concerned.
- 2 Members of the committee shall be appointed for a period of six years and shall be eligible for reappointment. A member who is unable to complete a term of office shall be replaced in accordance with the procedure laid down in paragraph 1, and the replacing member shall complete his predecessor's term of office.
- 3 The committee of experts shall adopt rules of procedure. Its secretarial services shall be provided by the Secretary General of the Council of Europe.

Artikel 17 – Ekspertkomiteen

- 1 Ekspertkomiteen skal bestå af ét medlem fra hver part og vælges af Ministerkomiteen på grundlag af en fortegnelse over enkeltpersoner af den højeste integritet og med anerkendt sagkundskab i de af pagten omhandlede spørgsmål, som er foreslået af den pågældende part.
- 2 Ekspertkomiteens medlemmer vælges for seks år ad gangen og kan genvælges. Et medlem, som får forfald, skal afløses i overensstemmelse med den i stk. 1 fastlagte fremgangsmåde, og det nye medlem skal bestride hvervet i den resterende del af forgængerens funktionstid.
- 3 Ekspertkomiteen fastsætter sin egen forretningsorden. Komiteens sekretariatsfunktioner skal varetages af Europarådets generalsekretær.

PART V FINAL PROVISIONS

AFSNIT V AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Article 18

This Charter shall be open for signature by the member States of the Council of Europe. It is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Artikel 18

Denne pagt står åben for undertegnelse af Europarådets medlemsstater. Den skal ratificeres, accepteres eller godkendes. Ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumenter skal deponeres hos Europarådets generalsekretær.

Article 19

- 1 This Charter shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which five member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Charter in accordance with the provisions of Article 18.
- 2 In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Charter shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Artikel 19

- 1 Denne pagt træder i kraft den første dag i måneden efter udløbet af et tidsrum på tre måneder fra den dato, hvor fem medlemsstater af Europarådet har udtrykt deres samtykke til at være bundet af pagten i henhold til bestemmelserne i artikel 18.
- 2 For så vidt angår enhver medlemsstat, der på et senere tidspunkt udtrykker sit samtykke til at være bundet af denne pagt, træder pagten i kraft den første dag i måneden efter udløbet af et tidsrum på tre måneder fra datoen for deponeringen af ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumentet.

Article 20

- 1 After the entry into force of this Charter, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any State not a member of the Council of Europe to accede to this Charter.
- 2 In respect of any acceding State, the Charter shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Artikel 20

- 1 Efter denne pagts ikrafttrædelse kan Europarådets Ministerkomité opfordre enhver ikke-medlemsstat af Europarådet til at tiltræde pagten.
- 2 I henseende til enhver tiltrædende stat træder pagten i kraft den første dag i måneden efter udløbet af et tidsrum på tre måneder fra datoen for deponeringen af tiltrædelsesinstrumentet hos Europarådets generalsekretær.

Article 21

- 1 Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, make one or more reservations to paragraphs 2 to 5 of Article 7 of this Charter. No other reservation may be made.
- 2 Any Contracting State which has made a reservation under the preceding paragraph may wholly or partly withdraw it by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall take effect on the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 22

- 1 Any Party may at any time denounce this Charter by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 23

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and any State which has acceded to this Charter of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Charter in accordance with Articles 19 and 20;
- d any notification received in application of the provisions of Article 3, paragraph 2;
- e any other act, notification or communication relating to this Charter.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Charter.

Done at Strasbourg, this 5th day of November 1992, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to any State invited to accede to this Charter.

Artikel 21

- 1 Enhver stat kan samtidig med undertegnelsen eller ved deponeringen af sit ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument tage et eller flere forbehold over for stk. 2 til 5 i denne pagts artikel 7. Der må ikke tages andre forbehold.
- 2 Enhver kontraherende stat, som har taget et forbehold i henhold til stk. 1, kan helt eller delvis trække det tilbage ved en meddelelse stilet til Europarådets generalsekretær. Tilbagetrækningen får virkning den dag, generalsekretæren modtager meddelelsen.

Artikel 22

- 1 Enhver part kan til hver en tid opsige denne pagt ved meddelelse herom til Europarådets generalsekretær.
- 2 En sådan opsigelse får virkning den første dag i måneden efter udløbet af et tidsrum på seks måneder fra den dato, hvor generalsekretæren har modtaget meddelelsen.

Artikel 23

Europarådets generalsekretær skal underrette Europarådets medlemsstater og enhver stat, som har tiltrådt denne pagt, om:

- a enhver undertegnelse;
- b deponering af ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrumenter;
- c enhver ikrafttrædelsesdato for denne pagt i henhold til artikel 19 og 20;
- d enhver meddelelse, der er modtaget i medfør af de i artikel 3, stk. 2, indeholdte bestemmelser;
- e enhver anden handling, underretning eller meddelelse, der vedrører denne pagt.

Til bekræftelse heraf har undertegnede, der er behørigt bemyndiget dertil, underskrevet denne pagt.

Udfærdiget i Strasbourg den 5. november 1992 på engelsk og fransk, idet begge tekster skal have samme gyldighed, i ét eksemplar, der skal deponeres i Europarådets arkiv. Europarådets generalsekretær skal fremsende bekræftede genparter til hver af Europarådets medlemsstater og til enhver stat, der er blevet opfordret til at tiltræde denne pagt.